

10 — Pusto ostrvo

Čamac vozi za Lido svakih 15 minuta.

Rile posmatra buduće saputnike. Devojka s biciklom; mali ranac na leđima, gleda ispred sebe. Mladić u kasnim dvadesetim, krupan, možda čak i predebeo. Starac koji jedva stoji na nogama; potpuno je nejasno šta će on na Velikom ratnom ostrvu. I jedan sredovečni muškarac, mrk u licu kao lučki radnik.

Rile je namerio da šeta kejom uz reku, ali namah je ugledao reklamu za prevoz do Lida i odlučio da prošetia ostrvom. *Možda je trebalo da poneseć flašu vode*, razmišlja, ali čamac već dolazi i nema vremena da ode do prodavnice. *Nadam se da će biti nečega preko puta*. Leti bude, ali krajem septembra možda i ne.

Čamdžija je visok, koščat, preplanuo, sa žućkastom bradom i talašastom kosom boje slame. Svakog pažljivo zagleda i kaže: „Sto dinara je prevoz.“

Svi puštaju prvo devojku da uđe s biciklom, koji ona ostavlja na pramcu, zaglavljenog do ograde. Ljudi ulaze ćutke i raspoređuju se tako da otprilike podjednako opterete obe strane; vade traženu sumu i plaćaju bez reći.

Rile posmatra devojku koja i dalje netremice gleda pred sebe. Ostali mu nisu interesantni. pokušava da joj ulovi pogled, kako bi zapodeo razgovor, ali to nije moguće. I svi ostali su nekako pokunjeni, umrtvljeni od ove vrućine i kao da su ovde preko svoje volje.

Mali motorni čamac ide brzo i pet minuta kasnije zabijaju se u suprotnu obalu.

„Do kada vozite?“ pita sredovećni ćovek.

„Do god ima zainteresovanih“, odgovara šeretski čamdžija i ljudi polako izlaze.

Prvo devojka iznosi bicikl. Rile je pomišljao da joj pomogne, ali dok se kolebao, ona je već otišla. Izlaze na peskovito tlo i zastaju za tren, kao da se pitaju kuda dalje.

Rile prilazi do ogromnog panoa sa mapom ostrva i gomilom informacija o zaštićenosti prostora, prirode i ugroženih životinjskih vrsta.

Sam je pred mapom, kada uočava nešto što ga zbunjuje.

Mapa je velika preko tri metra i na njoj se vidi gotovo svako drvo ili staza. Ucertana je pozicija na kojoj se nalazi i Rile gleda u potpunoj neverici. Kao da je mapa zarotirana. Bio je već dosta puta na ostrvu, uglavnom leti kada stoji pontonski most. Mapa prikazuje samo Veliko ratno ostrvo, ali kao da nešto nije u redu.

Rile se okreće oko sebe. Svi ljudi su se razmyleli nekuda, a čamdžija je otišao po novu turu. Niko se ne kupuje na Lidu. Jeste kasni septembar ali tropske vrućine ne popuštaju.

Rile ponovo zagleda mapu. Crvena tačka koja pokazuje gde se sada nalazi ne odgovara onome što zna o ostrvu. Kao da se neko našalio i napravio ovu montažu. Možda na suprotnom kraju ostrva postoji ista ovaka mapa i neko ih je, iz puke zlobe zamenio. Rile ne veruje da je to uopšte realno, ali to je jedino što mu pada na pamet.

Odmiče se i kreće stazom ka unutrašnjosti, da napravi taj veliki krug oko ostrva, sat i po dobrog hoda kroz pitomu divljinu. U pesku su tragovi mnogih nogu i poneki točak bicikla. Rile hoda dobro poznatom stazom i posmatra urušene brvnare i napuštene stračare... ne može da ne razmišlja o tome kako bi u nekoj drugoj državi ovo bila turistička meka.

Pred njim je nova tabla. Ali umesto informacije o zaštićenom prostoru i preporuka za ponašanje stoji samo jedna rečenica: NAREDNIH 150 KILOMETARA NEMA NIČEGA.

Na određeni način to je toliko besmislen podatak da uznemirava. Zašto bi neko ispisivao ovakvu apsurdnost?

U susret mu dolazi devojka na biciklu. Ovoga puta gleda ga pravo u oči, a pogled joj je unezveren. Zadihana je kao da je trčala sve vreme. „Hajdemo sa ovog ostrva“, govori isprekidano. „Hajdemo nazad, brzo.“

„Šta se događa?“ Rile oseća njen strah i nazire isto osećanje kod sebe.

„Nešto nije u redu. Često vozim ovuda, treba mi deset minuta da obiđem krug, sad za pola sata nisam nigde stigla.“

Rile diže pogled na tablu pored koje stoji. Devojka prati njegov pogled.

„Ova tabla nije ranije bila ovde, ali kao da je istinita.“

„Znaš da je to nemoguće.“

„Ja odlazim“, kaže devojka i silazi s bicikla, pa gurajući ga, žustro kreće ka obali.

Rile posmatra njeno telo u trenerci, utegnute butine, snažne mišiće, razmišlja kako bi bilo lepo uvijati se sa tim žilavim, spretnim telom. Ali ne prati je. *Baš da vidim to da nema ničega.*

Prolazi pored sasušenih voćnjaka i napuštenog kampa, još urušenih brvnara, zaraslih livada. Put je zaodenut u žutim prošarano zelenilo, ne vidi mu se kraj, ne vidi se Dunav mada se Riletu čini da oseća miris vode.

Zašto sam ja uopšte došao ovde, pita se. Pokušava polako, misao po misao da sklopi mozaik ovog čudnog izbora da umesto šetnje pored reke i kapućina na nekom splavu dođe ovde. I što više razmišlja o tome, sve je svesniji da ovo nije izabrao, čak ni impulsivno. Seća se sebe kako ide ka zemunskom keju i onda čeka čamac. Kao da mu nedostaje segment života.

Nailazi na oboreno drvo iz koga na nekoliko mesta raste mlado drveće iste vrste. Neobičan prizor. A starac iz njegove ture sedi na tom deblu, zavaljen u poluležeći položaj.

Rile zastaje i pogledi mu se sreću.

„Ja ne mogu dalje“, kaže starac. „Neću uspeti da stignem do kraja.“

Sto pedeset kilometara. Je li to kraj?

„Šta se nalazi na kraju?“ pita Rile.

Ali starac ćuti i žmuri. Rile ga posmatra neko vreme, a onda odlazi dalje.

Povremeno osluškuje, ali tišina je plegla na celokupno prostranstvo. Nema ni ptica, ni insekata, niti udaljenog bruma grada koji inače na čudne načine odzvanja kroz prostranstva ostrva.

Mnoštvo otisaka u prašini i svi idu na istu stranu. Na tom usiljenom stopedesetkilometarskom maršu gde ga čeka... nešto? Neko?

Biciklistkinja ga sustiže. Ništa manje unezverena i zadihana.

„Ne možemo nazad“ više.

„Nema čamca?“

„Ne. Ali on samo dovozi ljude ovde. Nikoga ne vraća nazad.“

„Možda treba odšetati ovih sto pedeset kilometara i zaraditi povratak nazad“, izgovaram besmislicu.

Brada devojke se trese, potpuno je pometena. Njen mozak očigledno odbija da prihvati neumitno.

„Hajdemo“, kažem joj. „Dug put nas čeka.“

„Tamo nema ničega.“

„Koliko ti vremena treba da pređeš sto pedeset kilometara?“

„Misliš da je onaj natpis ozbiljan?“

„A ti ne misliš?“

Obliznula je suve usne.

Hodamo polako, utabanom prašnjavom stazom, u razvučenoj naoko neoblikovanoj koloni.

„Zašto si došla danas na Lido?“

„Često dolazim.“

„Ali danas. Stojiš i čekaš čamac. A pre toga... sećaš li se nečega što baš prethodi tome? Gde si bila? Odakle si stigla na kej?“

Devojčino lice se grči.

„Imaš bicikl. Možeš da požuriš i mnogo pre nas običnih pešaka stigneš... ali nisam siguran da je žurba pravi izbor u ovom času.“

Hodamo nogu pred nogu, prašnjavim putem, utabanom stazom bezbrojnih prethodnika, mi mrtvi, umrli, poginuli... u poslednjem mimohodu svetom koji napuštamo, jednako nespremni na ono što nas čeka kao i dete dok se rađa.